

Væk fra 'Find fem fejl'

Mangel på metoder til kvalificeret bedømmelse af deltageres praktiske færdigheder har inspireret uddannelsesinstitutioner, Arbejdsliv og Transporterhvervets Uddannelsesråd (TUR) til at indgå samarbejde om et udviklingsprojekt. Projektet har resulteret i udvikling af en ny bedømmelsesmetode, der inddrager deltagerne og sætter fokus på det, deltagerne kan. Hermed udgør metoden et alternativ til tidligere anvendte bedømmelsesformer

I forhold til vurdering af deltageres teoretiske kvalifikationer findes der efterhånden en del erfaringer med at udforme test, spørgsmål osv. Disse anvendes ligeledes - med succes - i certifikatuddannelserne inden for kran og truck. Derimod har der ikke været udviklet tilsvarende erfaring og systematik, når det gælder bedømmelse af de praktiske færdigheder. Der findes således ingen klare pædagogiske værktøjer til en nuanceret måling af deltagerens målopfyldelse og læring af praktiske færdigheder. I stedet tages der udgangspunkt i censorvejledningernes retningslinier. Disse vejledninger giver censorerne retningslinier for bedømmelse af deltagerne ved den praktiske prøve. Det betyder, at der har været en tendens til at underbygge en kultur, der fokuserer på fejl.

Bedømmelsesmetode med fokus på dialog og læringsmål

Opgaven, som projektets deltagende faglærere og konsulenter har stået overfor, har været at udvikle en metode, der skal opfylde myndighedskravene, sikre en dynamisk dialog med deltagerne og samtidig være enkel og let at arbejde med.

I forhold til dét at afklare læringssituationen - altså det sted og de vilkår, hvorunder udviklingen af de praktiske færdigheder finder sted - står det klart, at dét at undersøge og vurdere de praktiske færdigheder ikke alene er en sag mellem faglærer og kursist eller mellem censor og kursist. Det er et større landskab af deltagere, som gensidigt gennem et forløb påvirker hinanden. Derfor er der blevet opstillet et 'relationslandskab', der sætter fokus på, at læringen sker på flere niveauer og på forskellige 'scener'.

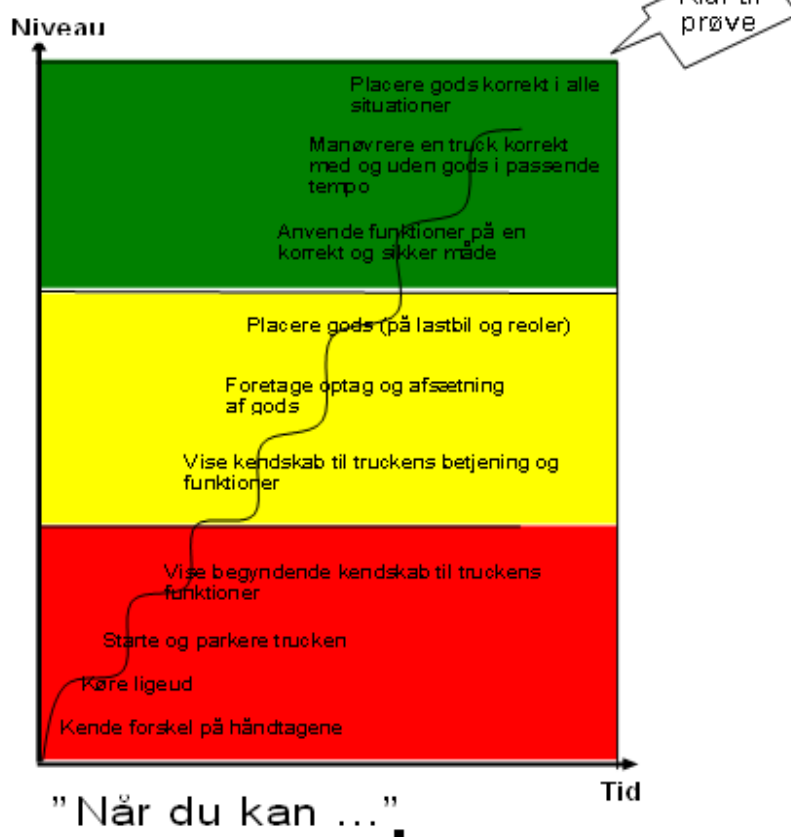
Deltagerne på et hold har f.eks. stor indflydelse på, hvordan man som deltager bedømmer sine egne praktiske færdigheder, ligesom man benytter hinanden som rollemodeller og læringspartnere for at lære nyt.

Trafiklys-modellen

På den baggrund er trafiklys-modellen blevet udviklet. Hvert trafiklys repræsenterer en dimension, som deltagerne skal vurderes i forhold til. Eksempelvis sikkerhed, maskinbetjening/manøvrering og opstilling/sammenpakning.

Hvert trafiklys rummer således en oversigt over centrale, praktiske færdigheder. Disse færdigheder er prioriteret og rangeret efter en fremadskridende læreproces opdelt i et rødt, et gult og et grønt område, der giver et signal om, hvor langt kursisten er fra at være klar til prøve. Nedenfor er vist et eksempel på et trafiklys.

Truck: Manøvrering og betjening

Erfaringer med trafiklys metoden

Essensen i faglærernes erfaringer er, at sproget og systematikken i værktøjer er nem at forstå for kursisterne. Dog er anvendelsen af værktøjet afhængig af, hvordan faglæreren vælger at bruge det i sin pædagogiske tilrettelæggelse.

Underviserne har eksperimenteret med forskellige former for individuel og kollektiv vurdering. Den mest radikale forskel er, om den løbende dialog af tilegnelse af praktiske færdigheder foregår helt åbent og fælles i klasseværelset eller foregår én til én.

Ligeledes er underviserne optagede af, om værktøjet er en fordel eller ulempe for de kursister, der kan betegnes som 'svage kursister'. Et af de punkter, der har været drøftet i

den forbindelse, er, at modellen i sig selv kan sende signaler om perfektion. Enkelte kursister har beskrevet, at det kan være stressende at se hele listen med alle de ting, man skal kunne. Generelt blandt underviserne er der dog enighed om, at 'de svage' i virkeligheden er dem, der får det største udbytte, da samtaler om opnået niveau bliver konkrete og synlige.

Fremtidig udvikling af værktøjet

Det er tanken, at den nyudviklede metode vil kunne anvendes under selve uddannelsen og i forbindelse med certifikatprøven - under forudsætning af at kendskabet til metoden udbredes, og at der sørges for den relevante uddannelse af faglærere og introduktion af censorer.

I fremtiden bør en videre udvikling og udbredelse af værktøjet basere sig på overvejelser om, hvordan samarbejdet med censor kan styrkes. Der skal desuden udvikles faglæreruddannelse i værktøjet, pædagogiske vejledninger, og der skal ske en integration af værktøjet i undervisningsmaterialet (teori og pc-materiale).

Vil du læse mere om bedømmelsesmetoden og undervisernes erfaringer samt få konkrete hjælpeværktøjer til anvendelse af bedømmelsesmetoden kan rapporten downloades på <http://www.tur.dk/neobuilder.2005072610538050000036865.html>.

Eventuelle spørgsmål om udviklingsprojektet eller til rapporten kan rettes til:
Eva-Carina Nørskov, tlf. 72 20 26 35